

ПАХТАЗОРДА ҲАР КҮН ЗАРБДОР КҮН БЎЛСИН

БУТҶУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 144 (4350).

22 июль, 1971 йил, ПАЙШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

ЭСТОНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Эстония коммунистларини ва бутун эстон халқини Эстония коммунистик партиясининг биринчи съезди очилган ва партия ташкил топган кунининг 50 йиллиги билан қизғин табриклади.

1920 йил ноябрда асос солинган Эстония Коммунистик партияси эстон пролетариати большевиктик ташкилотларининг вориси бўлди, унинг бутун фаолиятида революцион марксизм-ленинизм позицияларида маҳкам туриб келди ва турибди.

Улуг Октябрь тугайли вужудга келган Эстония меҳнат коммунистлари халқаро империализм билан миллий буржуазия кучлари бўғиб ташлаганидан кейин ҳам Эстония Коммунистик партияси курашда қўлдан ташламади. Партия оғир подполье ва террор шароитларида меҳнаткашларни озод қилиш учун бошланган курашга мардонавор бошчилик қилди. Совет Иттифоқининг интернационал маддакорлиги тугайли бу кураш 1940 йил июлида Эстонияда буржуа диктатурасини ағдариб ташлаш ва Совет ҳокимиятини қайта тиклаш билан аяқланди. Эстония Совет Социалистик Республикаси совет халқларининг улуг оиласига ихтиёрли равишда қўшилди ва уларнинг қардошлик ёрдамига таяниб, туб социалистик ўзгаришларни амалга оширди.

Улуг Ватан урушининг дахшатли йилларида Эстониянинг ўқил-қизлари бутун совет халқи билан биргаликда фашист босқинчиларга қарши фидокорона жанг қилдилар, Республика коммунистлари душманга зарба беришни ташкил этган соҳасида катта иш олиб бордилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети комил ишонч билан айтдики, Эстония Коммунистик партияси бундан бундан ҳам республика меҳнаткашларини улуг Ленин кўрсатган йўлдан бошлаб бораверди, коммунистик қурилиш ишида янги галабаларга эришади.

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Эстония Коммунистик партияси!

Яшасин Совет Иттифоқи халқларининг ленинча бузилмас дўстлиги!

Яшасин мамлакатимизда коммунизм қуриш ташкилотчилиги ва илҳомчилиги — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧОРВАЧИЛИК
МАЎСУЛОТЛАРИ ТАЊЕРЛАШНИНГ БОРИШИ
ТАЎРИСИДА 1971 ЙИЛ 16 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН
МАЎЛУМОТ

(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Ўш	Сут	Тухум	Жун
Оққўрғон	75.7	66.2	163.3	59.3
Юқори Чирчиқ	67.1	71.2	95.6	91.5
Бўна	64.9	70.3	143.2	75.8
Бекобод	62.9	59.9	114.6	93.1
Бўстонлиқ	61.2	65.2	125.8	105.6
Янгийўл	60.4	56.2	173.4	69.9
Пискент	56.5	58.9	86.5	63.1
Калинин	55.0	54.8	40.8	71.0
Оржоникидзе	53.2	57.2	68.7	116.5
Ўрта Чирчиқ	51.6	63.9	61.6	105.9
Тошкент тайёрлов идораси	—	—	—	149.1
Область бўйича	58.6	61.5	62.4	88.5

ОҚҚҲРҒОН районидagi «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидa ғўзани чеканка қилиш қизғин олиб бoрилмоқдa. Суратдa: Ридван Чики бригадaчи дaлалари дa чеканка пaйти.

ЧЕКАНКАНИ ВАҚТИДА ЎТКАЗАЙЛИК

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

Ўзани чеканка қилиш муҳим агротехника тадбирларидан бири ҳисобланади. Чунки чеканка қилиш билан ғўзанинг ривожланиши тартибга солинади, ҳамда унинг ҳосилини сақлаб қолишда катта ёрдам беради. Тупларда бўлиқ, барвақт очиладиган кўсақлар ҳосил бўлади, уларнинг вазини ошади, ҳосилдорлик қўнади. Чеканка қилишдан мақсад органик моддаларнинг мақсадга мувофиқ тақсимланишини ва шона, гул, кўсақлар ўсиб чиқадиغان ҳосил шохларига кўпроқ сингишни таъминлашдан иборат.

Ўзанда жуда кўп ҳосил элементлари (шона, гул ва тугунча) ҳосил бўлади, лекин буларнинг 70—80 проценти туқилиб кетади. Илгир текшириш институтлари нинг маълумотига қараганда, юқори агротехника шароитида парвариш қилинган ғўзада пайдо бўлган шонанинг 48,4 проценти туқилиб кетган бўлиқлардан қолган. Тугунчаларнинг туқилиши июль ойида бошланади, августнинг бошларида қўнади. Мана шу даврда ғўзага сифатли ишлов бериш таълим олганда, чунки, шу даврда ғўзада мевақлар пайдо бўлиши билан бирга у етилма бошлайди.

Ўзанинг ўсиш даврида озуқа моддаларини ҳар хил миқдорда олади. Масалан, СоюзНИИХИ маълумотига қараганда, тектиридан 40 центнер ҳосил берадиган ғўзалар азотнинг 79 проценти шонали бўлганда,

қолган қисmini гуллаш ва ёппасига гуллаш бошланганда, фосфорнинг 8,3 проценти шонали бўлганда, 32,3 проценти гуллаш бошлаганда, 59,4 проценти ёппасига гуллаш даврида олади. Ана шу маълумотларга қараганда, ғўзанинг озуқа моддаларига бўлган талаби гуллаш даврида қўнади.

Гуллаш ва ҳосил тўплаш даврида шона ва тугунчаларнинг қўлаб туқилиб кетишига асосий сабаб шунки, июль ойи ўрталарида ва август ойининг бошларида кўп озуқа моддалари ва сув ғўзанинг бутун танасига барабар тақсимланмайдилар. Тупроқдан илди орқали танага ўтган озуқа ва сувнинг ачагинача қисми бош пойнинг ўсишига тейлаштириб, янги ҳосил шохлари пайдо бўлишига ва пойнинг пастки қисмидаги шохларнинг ортиқча ўсишига сабабланади. Натияжада илгари пайдо бўлган ҳосил шохларидан шона, гул, тугунча ва кўсақларга озуқа ва сув етишмай қоллади.

Ўзанинг ортиқча ўсишига йўл қўймаслик ва ҳосил шохларидан пайдо бўлган мевақларнинг кўпроқ сақлаб қолиш мақсадида унинг бош поиси ва ён ўсиш шохларининг учини чилиб чеканка қилинади. Бунинг натижасида сув ва

озуқа моддалари ғўзанинг мевақларини кўпроқ сақлаб қолишга хизмат қилади.

Нормал ўсган ғўзани чеканка қилиш мuddатини аниқлаш муҳим аҳамиятга эгадир. Чеканка эрта мuddатларда (июль ойининг биринчи ярмида) ўтказилса, ҳосил камайиб кетади, кеч ўтказилса (5 августдан кейин) бу иш фойдасиз бўлади. Кўп йиллик қўзатишлар шунинг кўрсаткичи, пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун ғўзани 15—16 ҳосил шохига эга бўлганда чеканка қилиш керак.

Ўзани парвариш қилинган бўлиб, унинг ривожланиши билан бўйига ўсиши бир-бирига мос келса, гуллаб кетиш аломатлари кўринмас, бундай ғўзаларни чеканка қилишнинг ҳолати йўқ; уларни чеканка қилиш билан олиган оғзини қўшимча ҳосил бўлишига кетган меҳнат сарфини қўймайдилар.

Бизнинг фикримизча, ҳар қайси участкадаги ғўзанинг ўсиши ва ривожланишини ҳисобга олган ҳолда ёки ўсимлик бўйига қараб ўсиб қўлаб кетиш аломатлари юз берган жойларда чеканкани табақалаштирилган ҳолда ўтказиш зарур.

Аниқлига гуллаб кетган ғўзаларнинг барча шохларини учини чилиб ташлаб, чуқур чеканка

қилиш фойдали бўлади. Чуқур чеканка қилишнинг маъноси шундаки, ғўза қийғос гулга кириб, ҳосил тугайтган даврда асосий пойнинг учини, барча ўсув, айрым ҳолларда эса ҳосил шохларининг учини чилиб ташланади. Туплар шаклига солинганда бўғини оралари очилади, шомол алмашинуви қўнади, ҳаво намлиги камайди, кўсақларнинг озиқланиши яхшиланади, тугунлар кўп туқилмайди.

Текширишлар шунинг кўрсаткичи, чеканка қилинган ғўза кўсақларида июль охири ва август бошларида азот, фосфор ва углеводлар-чеканка қилинмаган ғўзаларига қараганда кўп бўлади.

Янгийўл районидagi «Коммунизм» колхозига ўтказган тажриба маълумотларимизга қараганда чеканка қилинган ғўзадаги кўсақнинг миқдори чеканка қилинмаган туплардагига қараганда 2,1 та ошқ бўлади. Ҳар 69 кўсақнинг оғирлиги 0,5—1,0 грамм қўнади, кўсақлари 5 кун олдин очилди, ҳосил 2—3 центнерга ошди. Чеканка мўл ҳосил тақдирини ҳал қилар экан, унинг ўз вақтида ва сифатли ўтказилишига аҳамият берайлик.

Р. НУРМАТОВ,
А. ХУЖАХОНОВ,
ЎзССР Фанлар академиясининг ўсимликлар экспириментал биологик институтининг илмий ходимлари, қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.

ПАРВАРИШ ҚИЗГИН

БЕКОБОД. Навоий номидаги колхоз механизаторлари ғўза қатор ораларига ишлов беришда жон қуйдириб меҳнат қилмоқдалар. Ўзани чуқур қулатиб, бегона ўтларга қарши кураш олиб бoрлaтилар. Шунинг учун ғўзалар ривожланиши М. Ҳолиев, В. Норманитов каби механизаторлар ишлатган қаргaлaрдa ғўзалар аяни дeҳқoнларни хушнуд қилмоқдa.

А. ЭРГАШЕВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА
ҒАЛЛА ҲАҚИДА
ДАВЛАТГА ДОН
ТОПШИРИШНИНГ
БОРИШИ ТАЎРИСИДА
1971 ЙИЛ 21 ИЮЛГАЧА
БЎЛГАН МАЎЛУМОТ
(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — ўрмининг бо- риши, учинчи стун — дон топшириши.	Ўрта Чирчиқ	100	105,0
	Бўстонлиқ	67,5	80,4
	Юқори Чирчиқ	81,5	66,8
	Янгийўл	100	44,5
	Бекобод	96,0	35,8
	Калинин	100	31,7
	Бўна	99,3	27,3
	Пискент	82,5	13,0
	Оржоникидзе	94,2	—
	Оққўрғон	100	—
Область бўйича:		89,2	68,3

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОЯ КОМИТЕТИДА

ЧОРВАЧИЛИККА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

Бўстонлиқ район колхоз ва совхозлари КПСС XXIV съезди қарорлари асосида ет-тириш ва чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни қўлайтириш юзасидан белгиланган тадбирларни бажара бoриб, 1971 йилнинг олти ойи мобайнида айрим ютуқларни қўлга кiritдилар.

Район бўйича мажмуудан, илгир медали экилар, беда экиш пaни адо этилди. Шунингдек, қорамол ва қў-эчки туғилиш қўлайтириш пaни ҳам яхши адо этилди. Сут, ғўшт, туҳум етиштириш бир-мунча орди. Ҳар беш соғини сингидан соғиб олинadиган сут қўнади. Умуман олганда, район давлатга сут, туҳум, ғўшт ва жун сотиш бўйича ярим йиллик планларини мuddатдан илгари бажарди.

Шу билан бирга область ижроя комитети қайд қилadики, Бўстонлиқ район ижроя комитетининг район хўжаликларига жамoат чорвачилигини ривожлантиришга раҳбарлик соҳасидagi ишларида жиддий камчиликлар бор. Ет-тириш ва чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш кескин оширини учун мажмууд резервлардан етарли фойдаланилмайдилар.

Текширишда шу нарса аниқландики, райондаги қўғина хўжаликлар ет-тириш ет-тириш қўлайтириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилганда ет-тириш қўлайтиришдан анча кам ҳосил олишни мўлжал қилганлар, акни майдонларини кенгайтиришни кўзда тутмаганлар. Беш йилликда чорва моллари маҳсулдорлигини арзимоган миқдорда қўлайтиришнинг планлаштирилганлар.

Кўғина хўжаликлар чорвани бўрдонига боқиб билан шуғулланмайдилар. Биринчи ярим йилликда давлатга топширилган қорамоллар ўртача оғирлиги 290 килограммданга түғи келди.

Колхоз ва совхозлар чорвани урчиб қўлайтириш ишидagi ахшиллаш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширмайдилар.

Колхоз ва совхозлар чорвани урчиб қўлайтириш ишидagi ахшиллаш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширмайдилар.

Бўстонлиқ РАЙОНИ
КОЛХОЗ ВА
СОВХОЗЛАРИДА
ЖАМОАТ
ЧОРВАЧИЛИГИНИНГ
АҲВОЛИ ҲАҚИДА

1971 йилнинг биринчи я-варига қадар мажмууд 4885 ситир ва икки ешдан юқори бўлган туғинилардан 1 июлга қадар 1901 таси бoзoқлагaн. Атиги 1832 бош ситир ва туғини кoчирилган.

Район колхоз ва совхозлари подани тўдирини учун бузоқларини боқиб етиришга мутлақо эътибор бeрмаётирлар. Қорамолларни суний қoчирини билан қoчирарини шуғулланмайдилар.

Кўғина хўжаликларда ет-тириш ет-тириш қўлайтириш қўлайтириш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилмаётганини ҳам жиддий ташвиш тўғдирди.

«Ташсадинсовхоз» трестининг қарамогидagi совхозларга яхши раҳбарлик қилмаётир. Бу хўжаликлар экономикасини кўтарини ва уларда жамoат чорвачилигини ривожлантиришга етарли ёрдам кўрсатмаётир.

Область ижроя комитети Бўстонлиқ район ижроя комитетининг чорвачилигини ривожлантириш ишига раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйётганлигига эътиборни қаратди.

Айрим хўжалик раҳбарларининг 1971—1975 йилларда ет-тириш ет-тириш қўлайтириш қўлайтириш ишидagi ахшиллаш тадбирлар бeғи-лаш ишига жиддий муносабатда бўлмаганлигини қайд этилди.

Область ижроя комитети Бўстонлиқ район ижроя комитетини (Ўртоқ А. Қўйимовов), колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига 1971—1975 йилларда чорвачилик маҳсулотлари ҳамда ет-тириш ет-тириш қўлайтириш қўлайтириш ишидagi ахшиллаш тадбирлар қайта қўриб чиқиш, қўлаб ет-тириш экиларни экиш, улар ҳосилдорлигини кўтарини, чорвачилик маҳсулот

лари етиштириш ва чорва маҳсулдорлигини ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми (1970 йил) ва КПСС XXIV съезди талаблари асосида тегишли ўзгаришлар киритишни тошдирди.

Шунингдек, ет-тириш таёй-лаш қўлайтириш, чорва қишлоқ учун бинолар таёй-лаш, қўзалиш кампаниясига таёй-лаш қўлайтириш, урчиб ишларини ахшиллаш ҳисобига чорва туғилиш қўлайтириш ишларини ахшиллаш юзасидан зарур тадбирлар қўриш тавсия этилди.

Область ижроя комитети Бўстонлиқ район ижроя комитетини зиммасига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига чорвачилик маҳсулотлари ва жамoат чорвачилигини, колхоз ва совхоз ишчиларининг шахсий қарамогидa бўлган моллар учун ет-тириш таёй-лаш қўлайтириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятларини бажаришларида талабчанлигини ошириш, ижроя комитетининг маж-лисарида хўжалик раҳбарларининг жамoат чорвачилигини ривожлантириш соҳасига қандай раҳбарлик қил-лаётганлигини қайдaди ҳи-сoбoтларини тез-тез эътибoр ту-ришини юклaди.

Қишлоқ хўжалиги область бoшқармаси, «Ташсадинсовхоз» трестини, «Узсельхозтех-ника» област бoшқармаси зиммасига районга ет-тириш мутахассислари тўғрисида юбориш назарда тутилди. Токи улар тадбирлар ишлаб чиқиш ва чорвачилик фермаларини соғломлаштириш ишларини бажаришда ёрдам кўрсат-силар.

1972 йилда колхоз ва совхозлар учун ситирлар сонини тўдирини учун 200 бoш зoтли бу-зоқ ажратилиши керак.

Район хўжаликларига ет-тириш ет-тириш қўлайтириш ишидagi ахшиллаш тадбирлар қайта қўриб чиқиш, қўлаб ет-тириш экиларни экиш, улар ҳосилдорлигини кўтарини, чорвачилик маҳсулот

САБЗАВОТКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Раззоқ Эгамбердиев бошдаги бригада аъзолари сабзавот маҳсулотларини топширишда хўжаликда пешқадамлик қилишмоқда.

Улар қисқа вақт ичида 200 тоннадан ортиқ сабзавот, 30 тонна картошка етиштириб бердилар. Бу эса бошқа бригадалар

топширган маҳсулотга нисбатан қарийб 1,5 мартаба кўдир. Шунинг учун ҳам бригада совхоз дирекцияси, партия комите-ти ва касаба союз ташкилотининг кўмаки билан Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Сабзавоткорлар ҳар гектар ерда етиштириладиган ҳосилни

қўлайтиришга эътибор бермоқдалар. Пландаги 12 ўрнига 20 тоннадан эртати пива етиштирилди. 4 гектар пивка остида ўстирилган бодрингдан олинган ҳосил ҳам чакки бўлмади. Ҳар гектаридан 40 ўрнига 70 тоннадан ҳосил сотилди. Шундай қилиб, бригада деҳқонлари эртати экинларини кўп етиштириб,

бир неча минг сўмлик кўп маҳсулот сотишга эришдилар. Деҳқонлар ўртаги ва кечки экинлардан ҳам мўл ҳосил етиштириш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Б. САИДАЛИЕВ,
Калинин райони, «Партия XXI съезди» совхозини.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Совет-Вьетнам дўстлиги ва Вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши курашини билан бирдамлик ойланини совет Иттифоқидagi очилиш муносабати билан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети ҳамда Вьетнамни қўлаб-қувватлаш Совет Комитети Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик Вьетнам комите-

ти ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик fronti Марказий Комитети номига табрик телеграммаси бўлади.

Пролетар интернационалини принципларига, содиқ бўлган совет кишилари, дейилади телеграммада. Вьетнам халқининг ҳаққоний иштини астойдил ёқлаб турибдилар.

(ТАСС).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ БАРГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Бирлашган Араб Республикаси Араб Социалистик Иттифоқи раҳбарлигининг тақли-фига биноан КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги КПСС делегацияси 20 июлда Москвадан Қоҳирага жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг аъзо-си, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. И. Арисов, КПСС Марказий Комитетининг аъзо-си, ВЛКСМ Марказий Комитети-

нинг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, ВЛКСМ секретари П. Т. Писе-нов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секре-тари О. У. Салимов ва бошқа-лар бор.

Делегация араб социалистик иттифоқи умумий йиллик конгрессининг ишда ва июль револю-циясининг 19 йиллигини бай-рам қилишда қатнашади.

КПСС делегацияси шу кун Қоҳирага келди.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

СИЕСИ ИШ ФОРМАЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Калинин район партия комитетининг йиғилиши бўлиб ўтган. Плениумда КПСС XXIV съезди қарорлари асосида идеология ишлари янада такомиллаштириш ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда район партия комитетининг секретари Т. Мелибеова доклад қилди.

Ҳозирги кунда район меҳнаткашлари беш йиллик топиригини тўрт йилда бажариш учун бошланган мусобақага қўшилиб, ой сайин эриштирилган ютуқлар қўламини кенгайтирмоқдалар. Ишлаб чиқаришни юксалтириш ва илгори тажрибалари оммалаштиришда агитаторлар, сиёсий ахборотчи ва сиёсий ташкилотчилар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан 9-мактаб директори Х. Акбаров, К. Марис номли колхоз раиси Г. Абдуллаев, «Партия XXI съезди» совхози деҳ партия ташкилотининг секретари А. Мирзахошимов ва бошқа ўртоқлар идеология ишларини янада жонлантириш юзасидан қимматли фикрлар билдирдилар.

Плениумда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

ДУСТЛИК — ҚУДРАТЛИМИЗ

Йўл қурилиш ва ремонт қилиш район бошқармаси бошланғич партия ташкилоти интернационал тарбияга алоҳида эътибор билан қарайди. Бошқармада ҳозир ўқидан ортиқ миллият вакиллари бир жон, бир тани бўлиб меҳнат қилмоқда. Улар ғайрати билан олти ойлик қурилиш ва ремонт қилиш ишлари планни муддатидан олдин шараф билан адо этилди.

Сўнгги пайтда бошқармада интернационал дўстликка бағишланган бир қатор кечалар ўтказилди. Бу кечаларда «Совет халқларининг дўстлиги ва қардошлиги абадийдир», «Совет ватанпарварлиги ҳақида», «Ҳар бир халқнинг ўз қаҳрамони бор» каби темаларда лекция ва суҳбатлар тингланди.

Район партия комитетининг бўлиб ўтган бюро йиғилишида йўл қурилиш ва ремонт қилиш бошқармаси партия ташкилотининг секретари Қ. Исмомов коллективда интернационал тарбия соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳақида ахборот берди. Бюро йиғилиши бошқарма партия ташкилотининг бу борадаги ишларини маълумлаш, у тўплаган тажрибаларини кенч оммалаштиришга қарор қилди.

А. ҚУРБОНОВ.

Калинин район партия комитетининг инструктори.

94-механизациялашган кўч-ма колонна коллективни янги беш йилликнинг биринчи йили топиригини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани қўздан-қўнға ажиқ олдирипти. Унда ишчилик этибган кўччилик бригадалар аъзолари меҳнатга юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Объектларини тез ва соз қуришга муваффақ бўлмоқдалар. Уртқ О. Рузметов бошчилиги қўлгайган дурадгорлар, У. Шохбон раҳбарлигидаги ёш

ТЕЗ ВА СОЗ

терувчилар бригадалари шулар жумласидандир. Бу бригадаларда ичининг пухта лашкил этилиши, илгори усулларининг қўлланилиши туфайли қурилиш жадал бормоқда. Улар Чирчиқ шаҳрининг Арапча посёласида 96 та хонадонга

муҳаллалини турар-жой бинолари ва маданий моллар билан савдо қилувчи янги магазин қурилишида жонбозлик кўрсатдилар. Шу туфайли ҳам бу объектлар муддатидан икки ярим ой илгари фойдаланишга топирилди.

Бу бригадалар бинокорлари тежамли ишлашда ҳам кўпчиликка намуна бўлмоқда. Меҳнатсеварлар фақатгина шу икки объект қурилишида 640 сумлик бинокорлик материалларини иқтисод қилдилар. Бундай катта муваффақият

ларда коммунистик меҳнат пардорлари К. Қодиров, З. Мухайлов, А. Экинова ва Н. Мухина ўртоқларининг ҳиссалари катта бўлди. Улар нормани 130 процентга етказиб бажаришмоқда ва сифатли ишлашляпти.

Қўли тул бунёдкорлар шу кунларда 104 квартирани уйини қуришда зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

М. МИРСУЛТОНОВ.

РЕМОНТ деҳи Чирчиқ электротехника комбинатининг илгори деҳларидан ҳисобланади. Унинг аҳил коллективи ремонт ишлари топиригини адо этишда юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Ушбу суратда деҳ пешқадим ишчилари Н. Косенев, Н. Можайев, Г. Ковалевский, Е. Фалюшин, С. Шнилев, С. Дубовицкий, Г. Бочков ва Б. Кадушин ўртоқлари кўриб турибсиз. Қўи йиллардан бери шу деҳда ишлаётган бу меҳнатсеварлар нормани дом бир ярим бараварга етказиб бажаришляпти.

ОТАЛИҚ ЁРДАМИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Областимиз саноат, транспорт, алоқа корхоналари, қурилиш ташкилотлари, муассаса ва ўқув юрлари колхоз ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатишни йилдан-йилга кенгайтирмоқдалар. Шаҳарларимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1970 йилдаги июль Пленуми ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIX пленуми қарорларини бажариб, Тошкент ва Сирдарё областлари қишлоқ хўжалик корхоналари билан оталиқ алоқаларини мустаҳкамлаш юзасидан бирмунча иш қилдилар.

Қишлоқ хўжалигининг моддий техника базасини мустаҳкамлаш учун турли-туман машиналар, иш қуроллари тайёрлаётган саноат корхоналари пландаги қўшимча равишда маҳсулот тайёрлаш бўлими олан социалистик мажбуриятларини муваффақиятдан бажаришди. Ўтган йили қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари пландагидан ташқари 1500 га яқин трактор, 385 та прицеп ва ярим прицеплар, 44 та қўрак чувиш агрегати, 70 дан ортиқ тўқилган пахтани терувчи, машиналар, 72 та тербиюлларни туфроққа соадитган мосламалар, 26 та пахта териш машиналари ва қишлоқ хўжалик механизмлари учун 1 миллион 370 миң сумлик запас қисмлар ишлаб чиқардилар.

Тошкент шаҳар ва район партия комитетлари корхона ва ташкилотларини совхоз ҳамда колхозларга қўшимча оталиқ ёрдами берувчи қўшимча йилдан-йилга кенгайтирмоқдалар. Бу йилдаги йилдан-йилга кенгайтирилган оталиқ ёрдами катта ўрнни тутди.

Оталиқ ёрдами, айниқса, етиштирилган мўл «оқ олтин» ҳосиллигини янги-териб олиш даврида яққол қўлга ташланади. Шаҳар меҳнаткашларининг қўлидаги Тошкент обшқат колхоз ва совхозларида 70 миң, Сирдарё областидида эса 80 миң тонна пахта тердилар. Шу муҳим кампания даврида 130 дан ортиқ кўчма устaxonа, 200 дан ортиқ слесарь механизаторлар хизматда бўлди. 1300 механик-ҳайдовчи пахта териш машиналарини бошқарди.

Йил давомида оталиқ корхоналари ва ташкилотлари 17 та чорвачилик фермаси, учта таянч-намуна фермасини қисман ва комплес механизациялаш ва 39 та ремонт устaxonаси ва 36 та озука цехини зарур механизмлар билан ускуналашди ишторик эгдилар. 50 га яқин дала шйиони, 40 дан ортиқ мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, мактаблар, касалоналар ҳамда бошқа ишлаб чиқариш ва маданий-маиший хизмат кўрсатувчи объектлар ремонт қилинди ёки янгилади қурилади. Колхоз ва совхозларга ўнлаб станоклар ва двигателлар берилди. Қўи

миқдорда қишлоқ хўжалик машиналари ремонтдан чиқарилди.

Шаҳарликлар янги беш йилликнинг биринчи йилда ҳам қишлоқ хўжалигига оталиқ ёрдами кўрсатишни ҳар томонлама кучайтириш режаларини тузди ва уларни бирин-кетин амалга оширмоқдалар. Бу йилги оталиқ ёрдами КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш пийори остида ўтмоқда. Бу съезд халқ хўжалигининг бошқа тармонлари қатори қишлоқ хўжалигини анча ривожлантириш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, деҳқонларнинг маданий-маиший турмуш шартини яхшилаш ва барча экинлар ҳосилдорлигини оширишга эришишга қаратилган улкан программани белгилаб берди. Шунинг учун ҳам саноат, транспорт, алоқа корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг акасирият колхоз ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатишни ўзларининг муқаддас бурчлари деб билмоқдалар ва уни ҳар томонлама кучайтириш учун янги-янги резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

Қўчилик коллективлар бу йил ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларда оталиқ ёрдамининг янада яхшилаш тадбирларини ҳам белгиланганлар.

Бу йилда 400 дан ортиқ саноат, транспорт, алоқа, қурилиш корхоналари ва ташкилотлари, илмий-тадқиқот ва ўқув муассасалари ишторик этмоқда. Областимиздаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари ўтган ярим йил ҳаётида пландагидан ташқари бир неча миллион сумлик қишлоқ хўжалик механизм ва агрегатларини деҳқонларга етказиб бердилар.

Тошкент шаҳридаги қатор саноат корхоналари область колхозларига тажриба молхоналари қурилишида амалий ёрдам бериш мажбуриятини олдилар. Ленин, Ҳамза, Чилонзор ва Октябрь районлари саноат корхоналари бу ишни бошлаб юборишди.

Колхоз ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатаётган корхоналар

ва ташкилотлар (Тошкент шаҳридан ташқари) бу йил 70 га яқин дала шйионини ремонт қилиб бердилар ёки янгиларини қурадилар. 7 та чорвачилик фермасини қисман механизациялаштирдилар. Ингирмага яқин мактабгача ёшдаги болалар ва медицина муассасалари ремонтдан чиқарилди. 120 та пахта териш машинаси, 60 та трактор, 35 та автомобиль ва бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик машиналари ремонт қилинди.

Колхозларга 6 та станок ва 74 та электр двигатели, ўнларча миң сумлик инструментлар ва материаллар ажратилди. Умумий майдон 150 миң квадрат метр ҳажмдаги ишлаб чиқариш майдонлари ва хирмонларга асфальт ётқизилди. 200 дан ортиқ механизатор-ҳайдовчилар, қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилувчи слесарлар ва бошқа муҳассаслар тайёрланди. Ўзги ва кузги мавсумда қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш учун 35 та аутоустaxона пахта далаларига йўталанди.

Қурилиш ташкилотлари (Тошкентдагилари ҳам шу ҳисобга кирди) йил давомида қишлоқларда 70 миллион сумлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришди. Шу жумладан, шаҳар бинокорлик трестлари 27 миллион сумликча яқин капитал маблаг ўзлаштирдилар.

Областдаги район марказлари, совхозлар ва колхозлар аҳолиси учун 63 миң квадрат метр уй-жой, 7 миң 28 ўқувчи ўрни бўлган мактаблар, 1450 ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, 1275 ўринли клублар ва кинотеатрлар, 5 миң ўринли стадион, 70 миң сумлик маиший хизмат кўрсатиш муассасалари қуриб берилди.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, қатор корхоналар ва ташкилотлар коллективлари колхоз ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиш юзасидан белгиланган тадбирларини муддатидан анча барвақт амалга оширишга киришди. Қишлоқ хўжалик техникаси

ни, дала шйионларини ремонт қилиш, қишлоқларни обodonлаштириш, устaxonаларни зарур асбоб-ускуналар, турли хил иш қуроллари билан таъминлаш ишларини бошлаб юборишди. Шаҳар қурилиш ташкилотлари «Хандам» йилли қурилишга фаол оталиқ ёрдами бермоқдалар.

Лекин шуни ҳам таъкидлаш керакки, қишлоқ хўжалигига кўрсатилган оталиқ ёрдами КПСС Марказий Комитети июль Пленуми ва партия XXIV съезди қарорлари талабларига ҳали тўла жавоб бермайдилар. Кўпгина оталиқ ташкилотлари озгина миқдорда инструмент ва материалларни колхозларга бериш билан қийофланган қолмоқдалар. Бу муҳим иш фақатгина пахта йиғим-терими даврида қучайтирилади, холос. Оталиқ ёрдами кўрсатиш юзасидан белгиланган тадбирларни ўз вақтида ва соз амалга ошириш билан етарли шугулланилмайпти. Бунинг устига шаҳар ва район партия комитетлари оталиқ ёрдами кўрсатишнинг аҳолини чуқур таълил қилмай, белгиланган тадбирларини амалга оширишни устидан сат назорат қилишляпти.

Жуда кўп коллективлар белгиланган тадбирларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада механизациялаш масалаларига етарли эътибор берилмаган. Оталиқ ёрдами кўрсатаётган корхоналар ва ташкилотлар ҳамда колхоз ва совхозлар коллективларининг биргаликда олган социалистик мажбуриятлари тўла қайд қилинмаган.

Шаҳар ва район партия комитетларида оталиқ ёрдами кўрсатиш иши билан ҳар хил бўлимлар шугулланмоқда. Бу кўпчилик масалаларни оператив ҳал қилишни қийинлаштирмоқда. Масалан, Тошкент шаҳар партия комитетида оталиқ ёрдами иши билан ташкилий партиявий ишлар бўлими шугулланади. Кўпчилик район партия комитетларида эса бу иш иш саноат ва қурилиш бўлимлари олиб бормоқдалар. Шунинг учун ҳам бу ишга ҳамма жойда бир хил бўлим зиммасига юклаш керак.

Бу йил Тошкент ва Сирдарё областлари пахтакорлари олдида катта вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши бошқа омиллар қатори оталиқ ёрдамининг микёбсга ҳам боғлиқ. Шунинг учун саноат, қурилиш, транспорт корхоналари, ташкилотлар ва муассасалар коллективлари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатишни бутун норалар билан қучайтиришляпти, шу масала бўйича белгиланган барча тадбирларни беаами-қўст амалга оширишга эришмоқдалар керак.

Н. ХАСИМОВ.

Тошкент область партия комитетининг инструктори.

ЧИРЧИК ЯНГИЛИКЛАРИ

328 ИНЖЕНЕР

Тошкент политехника институтининг Чирчиқдаги кечки факультети бу йил 328 инженер тайёрлаб чиқарди. Улар шаҳардаги «Ўзбекхиммаш», «Чирчиқсельмаш», электротехника-машинасозлик корхоналарининг ишчи ва хизматчиларидир.

Диплом олганлар орасида биргича «Ўзбекхиммаш» заводининг ўзидан 87 киши бор. Х. Жуманов, К. Урозовов, А. Раёбова, Р. Ҳамидов шулар жумласидандир.

Кечки факультет ўзининг ўн йиллик фаолияти давомида 1500 инженер етиштириб берди.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ЖУМАЛИТИ

Химиклар маданий саройи ҳузурида ҳар ойнинг охирида жума кунли хотин-қизларнинг йиғилиши анъана тусига кириб қолди. Аёллар жумалигини маданий саройи правленеиси ва шаҳар аёллар совети ташкил қилди. Жумаликлардаги машғулотлар оила, маданият, музыка, болалар тарбияси каби масалаларга бағишланади.

Охири жумаликларнинг мавзуси «Қаҳрамонлар биз билан бирга» деб аталди. Кечага саккизинчи беш йилликнинг муваффақиятли бажарилишида ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб, ҳукумат мукофотлари билан тақдирланган аёллар тақлиф этилди.

ЯНГИ ТУРИСТИК СТАНЦИЯ

Собиқ 5-мактаб биносида Тошкент областда ёш улканушлар станцияси ташкил қилинди. Станция жонажон улкануш ўрганувчиларга маршрутлар белгилаб беради. Бундан ташқари, турли ўтақарлар, табиат музейи, тоғатик кўрсатмалар ташкил этишга қизгин тайёргарлик қуриляпти.

ШАҲАРДА ЭНГ КАТТА

Трансформатор заводининг ёнида шаҳарда энг катта бўлган янги мактаб қурилиши энг хосида етказилмоқда. Тўғриватли бино 1200 ўқувчини ўз бағрига олади. Унда ўқувчиларнинг пухта ва мукамил билим олишлари ҳамда ҳунар ўрганишлари учун барча шароитлар яратилган. Синфларда 63 ва киши қушлари муътадил ҳаво сақланади. Бу, шаҳарда кейинги йили йил ичда қурилан туртинчи мактабдир.

О.ЛЕВАК.

МЕТАЛЛ—ВАТАН БОЙЛИГИ

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳар бир кунли меҳнат зафарларига бой бўлмоқда. Партия-миллийн XXIV съездида беш йил мобайнида қилинган ишлар, амалга оширилган тадбирлар аниқ белгилаб берилди.

Бизнинг аҳил ишчиларимиз ҳам съездининг тарихий қарорларини ҳаётга татиқ эти бориб, зафар кетидан зафар қучишмоқда. Ярим йиллик қора металл ишлаб чиқариш плани 106,7, анодли жис тайёрлаш 104,1 ва вайербасе жис ишлаб чиқариш 104,3 процент

қилиб адо этилди. Пландаги ташқари бир неча миң тонна рағдани металл қўйилди. Коллективимиз ўз олдида турган вазифаларининг қанчаллик муҳимлигини яхши тушунади, чунки металл Ватанимиз қудратини ошириб, муҳофаза қилишнинг янада мустаҳкамлайди. Шунинг учун ҳам ой сайин маҳсулот ишлаб чиқариш ортиб бормоқда, ички резервлар қидириб топилиб, амалда қўлланилляпти. Фақатгина кислород ўлчамли тоб-лаш печининг ишга туширилиши натижасида маъдандан

мис ажратиб олиш деярли икки баравар қўлайди. Иттифоқимизда ягона ҳисобланган мазкур печ яқин келажакда мамлакатимизнинг йирик-йирик металлургия комбинатларида қўлланила бошлангиди.

Меҳнат унумдорлигини тобора ошириш металлургиянинг асосий шнорларига айланган. Иш вақтидан унумли фойдаланиш, меҳнат иттиозининг тўғри йўлга қўйилиши энгиза ярим йил мобайнида унумдорлик руда майдалаш бўлимида 9,7 процент, акс эйтирувчи чегара бўлимида 8,4 процент, анод бўлимида 6,9 процент

ва конвертер бўлимида 3 процент ошди.

Бундай ютуқларни қўлга қилишнинг асосида рационализатор ва ихтирочиларимиз ҳам ўзларининг муносиб улушларини қўшишди. А. Парфенов, С. Епшини, В. Трефилов, В. Сиротия ва В. Лепехия каби икдоркорларимизнинг ҳар бири 2—3 тадан қимматли тақлифлар киритиб, давлатнинг қўллаб маблағини тежаб қолмишга муваффақ бўлдилар.

Биз тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилидан бошлаб миния социалистик мусобақа асосида ташкил этдик. Му-

собақа шартлари анча мураккаб бўлиб, ҳар бир кишидан ортиқча сарф-харajatларнинг олдини олиш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини тинмай ошириб боришни талаб этиди. Ҳар қаватда эса мусобақада яқин эслаиб, қолмиларга қимматбаҳо мукофотлар ва кўма янмепел топириб берилди. Айниқса, анод ва катод участкалари коллективларини йилликда баракали меҳнат қилди.

Муваффақиятларимиз негизда деҳхизмат коммунистларининг ўрни, айниқса, салмоқлидир. Ўз сағига 80 га яқин коммунистнинг бирлаштирган бошланғич партия ташкилотимизда ишчи-хизматчилар ўртача оммавий-сиёсий ишларини олиб бормоқда. Коммунистлар ҳам меҳнатда, ҳам дам олиншда ҳамкасбларига ўрнат бўлишмоқда.

Умуман, деҳхизмат ишчи-хизматчилари яхши ишлаш билан бирга намунали ҳордиқ чиқаришни ҳам ўрнига қўйишляпти. Санаторийлар, дам олиш уйлари, профилакторийлар улар иштирида. Ишчиларимиздан қўчилиги Қора деңиз соҳилларида, республикамизнинг «Обираҳмат», «Кумушқон», «Бурчмулла» ва «Қиррай» каби оромбахш дам олиш уйларида, ҳордиқ чиқаришмоқда.

Узининг ҳалол меҳнати билан коллективимиз ўртача обрў-эътибор орттирган кишиларимиз номини ҳурмат билан тилга олмақчиман. Булар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. Дождиков, П. Андреев, В. Анисимов, А. Ким, Г. Пономарев, Г. Ҳасимназаров, Ш. Шоноскоров, У. Ҳамроқулов, С. Сағидулина ва бошқалардир.

Коллективимизнинг келажакдаги режалари янада улкан. Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари янги беш йилликнинг дастлабки йили мобайнида маҳсулот ишлаб чиқариш планини 100,5 процент бажаришга, хом ашёдан тежаб-тергаб фойдаланиш энгизага қўшимча 23 миң сум даромад қилишга ва 240-та рационализаторлик тақлифни киритиб ундан 130 миң сумлик самара қўришга аҳд қилдилар.

Биз корхонамиз зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятининг тўла адо этилишига ўзинининг муносиб улушини қўшамиз.

М. ГРИШИН.

Олмалик мис-эритиш заводи металлургия цехи бошланғич партия ташкилотининг секретари.

ШИМОЛ СУВЛАРИ — ЖАНУБГА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Мелиорация ва сув ҳўжалиги министрлигига шу ишга алоқадор бўлган министрликлар ва идоралар билан ҳамкорликда шимолдаги дарёлар оқимининг бир қисmini Волга ҳавзасига, Сибирдаги дарёлар оқимининг бир қисmini эса Сирдарё ва Амударё ҳавзаларига томон йўналтириш билан боғлиқ бўлган илмий-тадқиқот ва лойиҳа-қидирув ишларини ташкил этиш юзасидан тadbирлар ишлаб чиқиш вазифасини тоширди.

Бутун «ПРАВДА» мухбири В. МОЛЧАНОВнинг шимолдаги ва Сибирдаги дарёлар оқимини бошқа ёққа йўналтириш ва тақсимлаш бўйича лойиҳалар комплексининг бош техникани раҳбари ИГОРЬ АНДРЕЕВИЧ ГЕРАРДИ билан қилган суҳбатни эълон қилимоқда.

— Сибир ва Шимолдаги дарёлар оқимини жанубга томон йўналтириш зарурати нимага асосланган?

— Аввало шунинг эътиборга олинган кераки, гапла ва бошқа экинлар экиладиган ерларнинг 65 процентидан кўпроги табиий нам етарли бўлмаган. Иккинчи зоналарига қараганда, бу зоналарда ҳар ўн йилнинг ўртача уч-тўрт йили куруқ келади. Шундай куруқ келган йилларда гаплалар 35—40 миллион тонна нам ҳосил олинади.

Мамлакатнинг жанубий қисмидаги районларда яқин 15 йил ичида суғориладиган майдонларнинг ўн миллион гектардан зиёд қисми кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Бундай катта машабот суғориш ишларини ривожлантириш учун жуда кўп миқдорда сув керак бўлади. Хисоб-китоблар шунинг кўрсаткичилини, перспектив суғориладиган деҳқончилик районларининг қишлоқ ҳўжалиги ихтиёридаги яқин сув ресурслари яқин 15 йил учун етарлидир. Бу сувлар билан 22—24 миллион гектар майдонни суғорса бўлади. Ҳўш, ундан кейинчи? Ундан кейинги даврда жанубдаги дарёлар базасида суғориладиган майдонларни кенгайтиришнинг имкони бўлмади қолди. Ахир сув ҳўжалигининг бошқа тармақларига ҳам керак-да.

— Шунинг истаъмоли қилишда қишлоқ ҳўжалигига асосан қим «конкурентлик» қилади?

— Менимча, бу ўринда «конкурент» (рақиб) сўзини «компаньон» (шерик) сўзи билан алмаштириш маъқулроқ. Қўпчан шундай мулоҳазаларни билдиришлари, гўё суғориш дарёсининг бутун сувини «олиб қўйди» ва бу билан халқ ҳўжалигининг бошқа тармақлари, бундан навобатда баллиқчиликнинг манфаатларига зиддият етказди. Аслида эса, аҳвол бутунлай бошқачадир.

Келажак 30 йил учун белгилаётган ирригацияни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган ишлар комплексини мамлакат жанубидаги асосий дарёлар ҳавзаларида баллиқчилик ҳўжаликлариининг шартлошларини яхшилашди.

Баллиқчиликнинг яхши ўсишига имкон берадиган шўрилик ва горивон дарёсининг суқлаб туриш учун жанубдаги дарёлар сув миқдори ўртача бўлган йилларда ўзларининг кўп томонларига оқиб келадиган тахминан 630 куб кило-

диорация ишларини енгиллаштиради.

— Энди Сибирдаги дарёларнинг оқими, бошқа ёққа қандай қилиб йўналтирилади? Ҳақида сузлаб берсангиз.

— Бу борада лойиҳалаш ташкилотлари ва айрим мутахассисларнинг кўплаб таклифлари мавжуд. Уларнинг энг яхшиларини танда олишимиз лозим.

Иртиш ва Юқори Обь дарёларининг оқимини Орол ва Каспий денгизлари ҳавзасига йўналтиришнинг биз ишлаб чиқатган вариантларидан бири ҳақида гапириб бермоқчиман. Бу вариантнинг схемаси бугун газетанинг ушбу саҳифасида эълон қилинмоқда. Сув олинадиган жой учун Тоболнинг Иртишга қуйилиш райони белгиламоқда. Бу ерда кемалар қатнай оладиган шўлар системасига эга бўлган сув омбори қуриш лойиҳалаштирилмоқда. Сув насос станциялари системаси ва каналлар ёрдамида «Тобол денгизидан» Турғай сув айрилиши томон Тоғтоқувск шаҳрига қадар 75—80 метр баландликка кўтарилади. Бу ердан сув канал орқали Орол денгизини буйдаги паст-тенгисларда ҳосил бўладиган Мингбулоқ сув омборига оқиб боради. Ана шу суғиш ҳавзадан сув қадимги даврларда суғориб экин экилган ерларга қайтадан ҳаёт бахш этувчи Амударё ва Сирдарё ўзгаларига, шунингдек каналлар системасига қараб оқа бошлайди.

Сибирдаги дарёлар оқимини бошқа ёққа йўналтириш юзасидан қилинадиган ишларнинг бутун комплексини уч-тўрт етатга бўлиб бажариш кўзда тутилмоқда. Биринчи этап Сибир сувларининг

юборилса, фақат фойда келтиради. Шимолий районлар хўсузида шунинг таъинида кераки, Об ва Енисей дарёларининг етаклари одад-да сув кўтарилади. Бу дарёлар оқимидан ана шундай кўтарилиш даражасини маълум миқдорда паст-тенгиснинг кучини камайтириш деган сўзидир.

Перспективада Кара денгизи ҳавзасидаги дарёларнинг сув оқимидан ўн процентчасини олиш бел-

гиланган. Арктика тадқиқотчиларининг фикрича, бу тадбир Кара денгиз ва унинг қирғоқларининг иссиқлик балансида салбий таъсир қилмайди.

— Юқорида сиз Осиёда қилинадиган ишлар тўғрисида гапирдингиз. Энди шимолдаги дарёлар оқимини мамлакатимизнинг Европа қисмига томон йўналтириш ҳақида бироз тўхталсангиз. Айтингчи, шимолдаги дарёларнинг ва Волганинг проблемаси қандай ҳал қилинаётган?

— Шимоллий Каспий ҳавзасида денгиз сатҳини баллиқчилик ҳўжалиги учун фойдаланроқ бўлган даражага етказиш ва гидрохимия режимини сақлаб туриш учун ҳозирнинг ўзидаёқ йилга қарий олти куб километр сув етишмайди. Баллиқларнинг қимматли эгалари туҳум қуйиш учун келадиган Урал дарёсида, шунингдек Азов денгизини ҳавзасида сув етишмовчилиги тобора кўпайиб боради. Бу ҳали ҳозирги кунда бўлаётган аҳвол. Сувга бўлган талаб эса кескин ортиб бораёти. 1985 йилдан кейин биргина Каспий ҳавзасида қишлоқ ҳўжалиги ва баллиқчилик учун қарий 50 куб километр сув етишмай қолди. Шундай экан, бу ерларда шимолдаги дарёларнинг ёрдамисиз иш битмайди.

Волга ҳавзасида сув оқимини

ЧОРВАЧИЛИК ЕМ-ХА-ШАҚДАН БОШЛАНАДИ

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг ҳар беш сигирдан сут соғиб олишда юқори кўрсаткичларга эришадигани ҳақида маълум.

Бунинг асосий сабабларидан бири ҳўжаликда мўла, турли хил ва сифатли ем-хашак жамғирати етказилганлигидир. Бу ерда беда, жамғирчи, сули ва бошқа ем-хашак экинлари экилиб, юқори ҳосил олинади. Ем-хашак етиштирувчи бир неча доний бригадалар ташкил қилинган. Уларга зарур ишчи кучи, трактор, пичан ўриш машиналари ва транспорт воситалари берилади.

Беда йилга 6 марта ўриб олинади. Ҳозирга қадар 2 ўрим ўтказилиб, ҳар ўримда гектаридан 40 ўринга 52 центнердан, жами 600 тонна беда пичани тайёрланади. Қолган 4 ўримда яна 900 тонна пичан олиш мўлажалланмоқда.

Ҳўжаликда бедапошлар қуйдагича парвариш қилинади: Кўк-ламда, ҳар гектар бедапоша 300—400 килограммдан суперфосфат солиниб, бороналанади. Эски бедапошларга эса диска билан ишлов берилади.

Беда ҳар гал ўриб олингандан кейин, дарҳол суғорилади. Ҳар гектарига 120 килограммдан аммиак сидиртас солиб оқинилантирилади. Бутун қўшма, ёз-қулайи мобайин бедапошлар 10—12 марта суғорилади.

Бедадан ўриш, тўшлаш, ташини ва гарамлаш ишларининг ҳаммаси механизмлар воситасида бажарилади. Биринчи ўрим 10—15 майдан кечикмай бошланади. Ҳар галга ўрим қўли билан 5—6 кун галга тўғалланади. Беда тракторга осиб ишлатилганда К—2 маркази машинада ўрилади. Бедадан қийғос гулга кирганда ўришга бошлаш ҳўжаликда одат тусига кириб қолган. Бу — бедада озиқ моддалар энг тўлган давридир. Ўриладиган бедадан ўз вақтида ташиб

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

С. САНДГОЗЬЕВ.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

«Красный водопад» тажрибасинон ҳўжалигининг директори, қишлоқ ҳўжалик фанлари кандидати.

ЛОЙИХА ХАРИТАСИ ЁНИДА

Бизнинг лойиҳамиз мамлакатнинг Ўрта сув ҳўжалиги регионини деб аталмиш жуда катта районини қамраб оладиган бутун бир проблемалар комплексини ҳал қилиб беради. Мамлакатнинг бу районида Габрий Сибир, Олтой, Урал қишлоқ районининг шарқий қисми, Ўрта Осиё республикалари ва Қозғоғистоннинг деярли ҳамма территориясини қиради.

Энди келажакка бир назар таштайлик. Ишлар комплексининг амалга оширилиши қандай натижа беради? Сирдарё ва Амударёнинг кўп қисмида қадимги даврларда суғориб экин экилган тўрт миллион гектар ҳосилдор ер қайтадан экинзорларга айланади. Бундан ташқари Жануби-Габрий Туркменистоннинг ҳозир қўб-қиб-бон бўлиб ётган икки миллион гектар ери ҳам ҳосил бера бошлайди. Сув Қозғоғистонда шайланган йилларнинг жонланганлиги юзасидан. Бу республиканинг қўриқ ерлардаги қўриқчилик районлари дала-ларига сув боради.

Беповч қўб баргида янг-янг илрик каналлар қозилди. Бу каналларнинг бўйларига шаҳарлар, қорхоналар бўйлаб келади. Негатив, бу ерларда руда, нефть ва газнинг бо қонилари бор. Оби, Томь ва Чулимда сувнинг топиш даражасини таърибга солиш имконияти туғилади. Бу эса шу ерларда ме-

йилга 25 куб километр ҳажмига мўлжалланган. Иккинчи навбатда сув оқимини жанубга томон йўналтириш ҳажми Қўи Иртишдан сув олиш ҳисобига икки баравар ортади. Қўи Иртишнинг эса махсус канал ёрдамида Юқори Обнинг сувлари билан тўлдириб мўлажалланмоқда. Унга Обь дарёсида қуриладиган омбордан сув боради. Бу канал айни замон

